

2019/030

ONTVANGEN 11 JUNI 2019

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Fontys Hogescholen
College van Bestuur
Postbus 347
5600 AH EINDHOVEN

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **6 JUN 2019**

Betreft **Besluit macrodoelmatigheid hbo masteropleiding Future Impact Design**

Onze referentie

Uw brief van
05 april 2019

Uw referentie
JZ/2019/66/mh

Geacht College,

Met uw brief van 5 april 2019, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 11 april 2019, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Future Impact Design als bekostigde opleiding te verzorgen in Eindhoven.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 15 mei 2019, kenmerk 2019/030, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Future Impact Design als bekostigde opleiding te verzorgen in Eindhoven.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Bijlagen

1

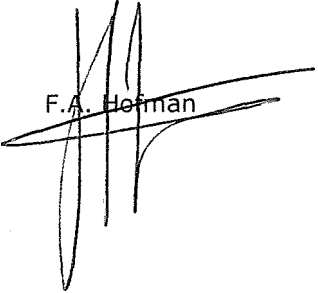
Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Onze referentie

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Fontys Hogescholen voltijd hbo master Future Impact Design Eindhoven	2019/030	15/05/2019

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 11/04/2019 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Fontys Hogescholen om de hbo master Future Impact Design als bekostigde opleiding te verzorgen te Eindhoven (brief van 05/04/2019 met kenmerk JZ/2019/66/mh). Op 18/04/2019 heeft de commissie aanvrager verzocht aanvullende informatie te leveren. Op 06/05/2019 was de aanvraag voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Fontys Hogescholen om de hbo master Future Impact Design als bekostigde opleiding te Eindhoven te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Future Impact Design in Eindhoven aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo master in het Croho onderdeel Techniek. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. De opleiding richt zich inhoudelijk op het vinden van oplossingen voor complexe maatschappelijke of bedrijfskundige problemen door middel van het toepassen van technologie. De opleiding richt zich op twee aandachtsgebieden; ten eerste kunstmatige

intelligentie en 'the internet of things' en ten tweede energietechnologie. Studenten krijgen vakken gericht op ontwerp, het toepassen van nieuwe technologieën, onderzoek, ondernemerschap, communicatie, samenwerking en ethisch bewustzijn. De opleiding is toegankelijk voor alle studenten met tenminste een hbo bacheloropleiding. Indien dit een niet technische opleiding betreft, moeten studenten een aantoonbare technische affiniteit hebben. Volgens aanvrager kunnen afgestudeerden van de opleiding bijvoorbeeld innovatietrajecten leiden.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie niet aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat aanvrager niet heeft aangetoond dat er een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Future Impact Design bestaat.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Future Impact Design aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van een arbeidsmarktbehoefte naar gegevens uit ROA's AIS database. Aanvrager doet tevens een beroep op het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' (2017) van ROA. De commissie betreft in de adviezen de meest recente gegevens van ROA. Aangezien dit rapport is gebaseerd op de gegevens in ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie naar hetgeen hieronder wordt overwogen over het AIS van ROA. Daarnaast verwijst aanvrager naar het factsheet 'Technische Beroepen' van het UWV (februari 2018), het 'Visiedocument 2025' van de Topsector HighTech Systemen en Materialen (2015) en 'Roadmap Human Capital Topsectoren 2016-2020' (2016). Daarnaast heeft aanvrager verwezen naar de 'Regio Deal Brainport Eindhoven' (2018) en de 'Brainport Nationale Actieagenda' van Brainport Eindhoven, Rijksoverheid en Provincie Noord-Brabant (2018). Tevens heeft aanvrager verwezen naar het 'Brainport Talent & Skills Akkoord; akkoord voor onderwijs & arbeidsmarkt in Zuidoost-Brabant' van Brainport Eindhoven (2018). De commissie heeft deze laatste bron gezien de inhoud betrokken bij de maatschappelijke behoefte.

Aanvrager stelt dat voor de hbo master Future Impact Design binnen ROA's AIS de opleidingstypes hbo werktuigbouwkunde, hbo elektrotechniek en wo werktuigbouwkunde en elektrotechniek relevant zijn. De commissie acht, gezien het opleidingsniveau van de voorgenomen opleiding, enkel prognoses voor opleidingstypes op wo-niveau passend. Daarnaast acht de commissie het opleidingstype wo werktuigbouwkunde en elektrotechniek niet relevant aangezien slechts 1 van de 30 opleidingen (Science and Innovation van Universiteit Utrecht) binnen dit opleidingstype verwant is aan de voorgenomen hbo master Future Impact Design.

De commissie acht het opleidingstype wo bedrijfskunde en hrm relevant aangezien hierin de verwante masters Innovation Sciences, Management of Innovation en Innovation Management zijn opgenomen. ROA verwacht bij het opleidingstype wo bedrijfskunde en hrm 28400 schoolverlaters tegenover 24400 baanopeningen. Binnen het opleidingstype bedrijfskunde en hrm is dus sprake van een verwacht overschot van 4000 werkzoekenden. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'redelijk'. ROA verwacht enige knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bedrijfskunde en hrm

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
wo bedrijfskunde en hrm	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		10100	6	1	gemiddeld
wo bedrijfskunde en hrm	verwachte vervangingsvraag tot 2022		14200	9	1.4	laag
wo bedrijfskunde en hrm	verwachte baanopeningen tot 2022		24400	15	2.4	laag
	verwachte instroom van					
wo bedrijfskunde en hrm	schoolverlaters tot 2022		28400	18	2.8	gemiddeld
	ITKP toekomstige knelpunten					
wo bedrijfskunde en hrm	personeelsvoorziening in 2022	1.04				enige
	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie					
wo bedrijfskunde en hrm	in 2022	1.04				redelijk

Bron ROA, AIS

Aanvrager verwijst naar het UWV factsheet 'Technische Beroepen'. Hieruit blijkt volgens aanvrager dat het aantal vacatures in de techniek toeneemt. Aanvrager beschrijft daarnaast dat innovatie belangrijk is voor de Nederlandse economie en ruim de helft van de uitgaven aan technologische innovatie afkomstig is van de industrie. Techniek is hier een belangrijk element van (p. 1).

Aanvrager beschrijft dat onderzoek en ontwerpen de kern vormen van de voorgenomen opleiding en afgestudeerden worden opgeleid voor onderzoekende en innovatieve rollen in het bedrijfsleven. De commissie merkt op dat uit de aanvraag niet blijkt dat afgestudeerden van de voorgenomen opleiding in aanmerking komen voor deze technische functies. De commissie is daarom van mening dat deze gegevens geen blijk geven van een specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Future Impact Design.

Aanvrager verwijst daarnaast naar de 'Roadmap Human Capital Topsectoren 2016-2020' (p. 4) en het 'Visiedocument 2025' van de Topsector HighTech Systemen en Materialen (p. 17).

Uit voornamelijk de laatstgenoemde bron blijkt dat een belangrijk knelpunt voor de topsector High Tech Systemen een tekort aan technisch personeel is, zoals goed opgeleide vakmensen, ingenieurs, onderzoekers en specialisten. Het wordt van belang geacht om internationale studenten en werknemers aan te trekken en te behouden. Daarnaast wordt er gepoogd om de instroom in bèta-onderwijs te vergroten. De commissie merkt op dat de technische component in de voorgenomen opleiding blijkens het dossier niet zo sterk is dat afgestudeerden in aanmerking komen voor de genoemde tekorten aan technische werknemers.

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de regionale arbeidsmarkt naar de 'Regio Deal Eindhoven'. Dit akkoord is in juli 2018 gesloten tussen de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, Stichting Brainport en Brainport Development N.V. Volgens aanvrager blijkt uit dit akkoord dat de Brainport regio als zeer belangrijk voor de innovatie van de Nederlandse economie wordt gezien. Een belangrijk vraagstuk voor bedrijven uit deze regio is het behouden en aantrekken van personeel (p. 2-3). Ook in de 'Brainport Nationale Actieagenda' wordt gesteld dat de Brainport regio te maken heeft met een tekort aan personeel, waarbij de grote bedrijven in de regio in 2018 verwachtten 7.000 nieuwe medewerkers nodig te hebben (p. 18). Aanvrager beschrijft dat in de Regio Deal Eindhoven is vastgelegd dat wordt gestreefd naar een jaarlijkse groei van het aantal technologiestudenten in het beroeps- en hoger onderwijs met gemiddeld 3 procent (p. 4). Aanvrager stelt dat de voorgenomen hbo master tegemoet komt aan deze doelstelling daar het poogt niet-technische studenten te enthousiasmeren voor de technische sector en zo kan bijdragen aan het tekort van technisch personeel. De commissie constateert op grond van bovenstaande dat er in algemene zin sprake is van een tekort

aan personeel in de Brainport regio en wordt ingezet op het aantrekken en behouden van personeel. De commissie merkt echter op dat dit niet zonder meer duidt op een specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen hbo master Future Impact Design.

Aanvrager heeft interviews met 15 studenten en 7 werkgevers laten uitvoeren door Twijnstra Gudde. 1 van deze respondenten is zelfstandig ondernemer, 4 respondenten werken als manager, 1 respondent als HR business partner en 1 respondent is lid van een raad van toezicht. De respondenten werken voor zowel technische als niet technische bedrijven die zich onder andere bezighouden met de zorg, schoonmaak, productie van chips en supply chain management. Volgens aanvrager laten de interviews met werkgevers zien dat er een bestaansrecht bestaat voor de voorgenomen master. De commissie is van mening dat uit de interviews met werkgevers, vanwege het geringe aantal geïnterviewden en het feit dat geen harde toezeggingen of indicaties werden gegeven over een vraag naar afgestudeerden van de voorgenomen opleiding geen concrete arbeidsmarktbehoefte valt af te leiden. De commissie is daarnaast van mening dat uit de interviews met studenten geen arbeidsmarktbehoefte valt af te leiden.

Aanvrager heeft daarnaast 6 ondertekende adhesieverklaringen van bedrijven bijgevoegd. In deze adhesieverklaringen, welke alle dezelfde tekst hebben, zijn geen toezeggingen opgenomen, maar is wel verklaard dat de voorgenomen master aansluit op een behoefte aan nieuw personeel. Deze behoefte is niet verder geconcretiseerd of gespecificeerd. De commissie is daarom van mening dat uit de adhesieverklaringen geen concrete arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding valt af te leiden.

De commissie concludeert dat aanvrager niet heeft aangetoond dat de hbo master Future Impact Design aansluit op een arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar de 'De Waarde van Weten: Strategische agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025' van het Ministerie van OCW (2015, p. 8), het rapport 'De Praktijk is de ultieme cross-over' van het Platform Bèta Techniek (2017, p. 7, 11-14, 17) en het rapport 'Human rights in the robot age. Challenges arising from the use of robotics, artificial intelligence, and virtual and augmented reality' van het Rathenau Instituut (2017, p. 17, 27). Tevens heeft de commissie de bron 'Brainport Talent & Skills Akkoord; akkoord voor onderwijs & arbeidsmarkt in Zuidoost-Brabant' van Brainport Eindhoven (2018) die aanvrager had aangevoerd ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte betrokken bij de maatschappelijke behoefte.

Aanvrager verwijst naar de 'Strategische agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025' van het Ministerie van OCW (p. 8). Hierin staat beschreven dat door nieuwe technologieën ook nieuwe vaardigheden nodig zijn. Daarnaast neemt het belang van wendbaarheid en creativiteit toe en is er een toenemende vraag naar hoger opgeleiden. Volgens aanvrager speelt de hbo master Future Impact Design in op deze ontwikkelingen doordat wendbaarheid en creativiteit in relatie tot nieuwe technologieën de kern van de opleiding vormen. De commissie is van mening dat de voorgenomen opleiding kan aansluiten bij dit streven.

Aanvrager stelt dat de topsectoren zich willen inzetten voor meer cross-overs binnen het onderwijs blijktens het rapport 'De Praktijk is de ultieme cross-over' van het Platform Bèta Techniek (p. 1, 7). In dit rapport worden succesfactoren voor cross-over leren besproken zoals veelvormige samenwerking op alle niveaus en doorlopende lijnen (p. 11-14). De commissie is van mening dat de voorgenomen hbo master aansluit bij dit streven naar meer cross-overs, daar de opzet van de opleiding sterk multidisciplinair is.

Daarnaast stelt aanvrager dat blijktens het rapport 'Human rights in the robot age' van het Rathenau Instituut (p. 17, 27) aandacht moet zijn voor de implicaties van technologie op de

maatschappij of het persoonlijke leven van mensen. Volgens aanvrager sluit de voorgenomen master hierbij aan aangezien er aandacht is voor de ethische dimensie van techniek, door onder andere modules over ethiek en technofilosofie. De commissie is van mening dat de voorgenomen master hierbij aansluit.

In het 'Brainport Talent & Skills Akkoord' is vastgelegd dat wordt gewerkt aan een verdubbeling van het aantal afstudeerders in tech- en IT-studies. De commissie is van mening dat de technische component in de voorgenomen opleiding blijkt het dossier niet zo sterk is dat dit leidt tot de conclusie dat de voorgenomen opleiding aan dit streven tegemoetkomt.

De commissie concludeert op grond van bovenstaande, met uitzondering van het 'Brainport Talent & Skills Akkoord', dat een maatschappelijke behoefte is aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke, maar niet op een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet niet criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 11/04/2019 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Fontys Hogescholen om de hbo master Future Impact Design in Eindhoven aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Zienswijzen zijn niet ingediend.

Aanvrager heeft de opleiding vergeleken met hbo en wo masteropleidingen die verwantschap vertonen met de voorgenomen opleiding door de combinatie van technische, bestuurs- en bedrijfskundige en management elementen of meer raken aan de technische en thematische componenten van deze opleiding. Aanvrager heeft de opleiding vergeleken met de wo masters Innovation Management van de Technische Universiteit Eindhoven, Innovation Sciences van de Technische Universiteit Eindhoven, Data Science and Entrepreneurship van de Technische Universiteit Eindhoven en Tilburg University (joint degree), Design for Interaction van de Technische Universiteit Delft, Engineering and Policy Analysis van de Technische Universiteit Delft, Human-technology Interaction van de Technische Universiteit Eindhoven, Industrial Design van de Technische Universiteit Eindhoven en Universiteit Twente, Industrial Design Engineering van de Universiteit Twente, Industrial Engineering and Management van de Universiteit Twente en Rijksuniversiteit Groningen, Integrated Product Design van de Technische Universiteit Delft, Management of Technology van de Technische Universiteit Delft, Strategic Product Design van de Technische Universiteit Delft en Complex Systems Engineering and Management (voorheen Systems Engineering, Policy Analysis and Management) van de Technische Universiteit Delft. Daarnaast ziet aanvrager de hbo master Energy for Society van de Hanzehogeschool Groningen, Engineering Systems van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de nog te starten wo master Data Science and Society van Tilburg University als verwant. De commissie acht enkel een deel van de door aanvrager aangevoerde opleidingen verwant. Deze opleidingen zijn opgenomen tabel 4. De overige opleidingen acht de commissie slechts zijdelings verwant daar de voorgenomen hbo master Future Impact Design blijkt het dossier geen sterke technische component of technische instroomeisen kent zoals deze opleidingen. De commissie acht ten slotte de nog te starten hbo master Design Driven Innovation van NHL Stenden Hogeschool en de wo masters Science and Innovation van Universiteit Utrecht en Management of Innovation van Erasmus University Rotterdam verwant.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide van 254 naar 346 eerstejaarsstudenten.

Tabel 4. Instroom verwante aanbod

Opleiding	instelling	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19
M Innovation Management (60430)	Technische Universiteit Eindhoven (21PG)	61	83	61	86	80
M Innovation Sciences (66265)	Technische Universiteit Eindhoven (21PG)	26	22	24	20	30
M Management of Innovation (60458)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	59	70	85	98	79
M Science and Innovation (60709)	Universiteit Utrecht (21PD)	108	78	116	145	143
M Energy for Society (49396)	Hanzehogeschool Groningen (25BE)					14
Totaal		254	253	286	349	346

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een instroomonderzoek van onderzoeksbureau Markteffect. Markteffect heeft in februari 2019 407 bachelorstudenten binnen Fontys en 211 landelijke bachelorstudenten via een online onderzoek bevraagd. Aanvrager verwacht dat 40 studenten zullen instromen en dit kan uitgroeien naar 70 studenten in 2030. De commissie acht deze prognose valide.

Aanvrager heeft bij criterium a niet aangetoond dat sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Future Impact Design. Om die reden is er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien dan ook geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Eindhoven heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Future Impact Design te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo master Future Impact Design sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnamen.

Verder heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Future Impact Design in het Engels wil aanbieden. Aanvrager motiveert deze keuze door te stellen dat het Engels als voertaal aansluit bij de arbeidsmarktbehoefte en bij de doelstelling van de Brainport regio om internationaal talent aan te trekken. Op grond van de Regeling beoordeelt de commissie de onderbouwing van de taalkeuze vanuit de arbeidsmarktbehoefte bezien als bedoeld onder criterium a. Aanvrager heeft deze stelling onderbouwd aan de hand van het KNAW rapport 'Nederlands en/of Engels? Taalkeuze met beleid in het Nederlands Hoger Onderwijs' (2017, p. 107), het rapport 'Stayrate van internationale afgestudeerden in Nederland' van Nuffic (p. 11, 2018), 'Regio Deal Brainport Eindhoven' (2018, p. 3), het rapport 'We are the future' van Brainport Eindhoven (2016), de 'Brainport Nationale Actieagenda' van Brainport Eindhoven, Rijksoverheid en Provincie Noord-Brabant (2018), de 'Brainport Monitor 2018' van Brainport Eindhoven (2018, p. 38, 41-24), een ondertekende brief van The Dutch Society for Precision Engineers en het krantenbericht 'Eindhoven gaat op de Engelse toer' van het Eindhovens Dagblad (27/02/2018).

Aanvrager beschrijft dat techniekopleidingen overwegend Engelstalig zijn. Daarnaast beschrijft aanvrager dat in het KNAW rapport 'Nederlands en/of Engels' op pagina 73 staat dat het voor functies in sectoren als research en development, innovatieve technologie, ICT en biotechnologie het volgen van een (deel van de) academische of hogere beroepsopleiding in het Engels onmisbaar lijkt. De commissie merkt op dat op dezelfde pagina echter ook beschreven staat dat ondanks het feit dat een wetenschapsveld een overwegend Engels karakter heeft dit niet meteen betekent dat ook het beroeps- en arbeidsveld Engelstalig is, aangezien afgestudeerden ook bij Nederlandstalige (overheids)organisaties kunnen gaan werken. De commissie merkt op dat deze gegevens geen blijken geven van een specifieke Engelstalige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van voorgenomen opleiding.

Aanvrager beschrijft dat uit het Nuffic rapport 'Stayrate van internationale afgestudeerden in Nederland' blijkt dat internationale afgestudeerden in onder andere een technische discipline verhoudingsgewijs vaker blijven in Nederland dan afgestudeerden uit andere studiedisciplines. Aanvrager beschrijft in dit verband dat blijkens de Regio Deal Eindhoven flink wordt geïnvesteerd in verdere verbetering van het woon- en werkklimaat, waardoor dit percentage naar verwachting zal toenemen. De commissie merkt op dat hieruit geen concrete Engelstalige arbeidsmarktbehoefte blijkt zoals bedoeld in de Regeling.

Aanvrager stelt aan de hand van 'Brainport Nationale Actieagenda', de 'Brainport Monitor 2018' en het rapport 'We are the future' dat de Brainport een zeer internationaal karakter heeft met medewerkers van verschillende nationaliteiten en erg gericht is op export. In het krantenbericht 'Eindhoven gaat op de Engelse toer' staat daarnaast beschreven dat bij grote bedrijven in deze regio zoals ASML of NXP de voertaal Engels is. The Dutch Society for Precision Engineers heeft een ondertekende brief afgegeven waarin staat dat professionals die in het technische domein werken vaak in het Engels dienen te communiceren. Hierbij wordt aangegeven dat Engels in verschillende bedrijven de voertaal is.

De commissie concludeert dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat Engels de voertaal is binnen het technische domein en bij bedrijven in de Brainport regio, ongeacht of het hier technische of niet-technische functies betreft. De commissie acht daarom de keuze voor de Engelse taal voldoende onderbouwd.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Future Impact Design in het Croho onderdeel Techniek wil indelen. De commissie merkt op dat aanvrager niet heeft laten zien hoe technisch de voorgenomen hbo master Future Impact Design is. Hierdoor is de commissie niet in staat gesteld om te beoordelen of techniek de meest geschikte Croho categorie is.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Criterion a

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding moet dus **altijd** onderbouwd worden. Daarnaast kan de aanvrager er ook voor kiezen om een maatschappelijke en/of wetenschappelijke behoefte aan de opleiding te beschrijven.

Criterion b

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien. Hierbij wordt de nieuwe opleiding en de verwachte instroom in de opleiding gerelateerd aan het bestaande verwante opleidingsaanbod. Het instellingsbestuur beschrijft de instroom in het verwante aanbod en de verwachte instroom in de nieuwe opleiding. Aan de hand van die elementen wordt de vraag beantwoord of er ruimte is voor uitbreiding van het opleidingsaanbod met de aangevraagde opleiding.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.